

PRAKSES TENDENCES VISPĀRĒJĀS PAGaidu AIZSARDZĪBAS PIEMĒROŠANĀ¹

TENDENCIES OF JUDICIAL PRACTICE IN APPLICATION OF GENERAL PROVISIONAL PROTECTION

Dmitrijs Miņejevs, Bc. iur.

Latvijas Universitātes Juridiskās fakultātes maģistrants

Summary

After the 2021 amendments to the Civil Procedure Law, provisional protection can be divided into two subgroups: 1) general protection, and 2) special provisional protection. Request for the application of provisional protection is assessed according to the criteria of the four-step test. Analysing case law reveals several problems and approaches that differ from the legal literature. In the article, the author concludes, among other things, that: 1) when rejecting request for the application of provisional protection, the sequence of the four-step test is of a recommendatory nature; 2) when simultaneously satisfying applications for security of claim and provisional protection, the applicable measures must not overlap; 3) general provisional protection can be applied in a negative declaratory action.

Atslēgvārdi: vispārējā pagaidu aizsardzība, četru soļu tests, negatīvā atzišanas prasība, prasības nodrošināšana

Keywords: general provisional protection, four-step test, negative declaratory action, securing of claim

Ievads

Pēc 2021. gada grozījumiem² Civilprocesa likumā³ (turpmāk – CPL) pagaidu aizsardzība iedalāma divās apakšgrupās: 1) vispārējā un 2) speciālā pagaidu aizsardzība.⁴ Vispārējās pagaidu aizsardzības normatīvais regulējums noteikts CPL 19. nodaļā. Pieteikumu par pagaidu aizsardzības līdzekļu piemērošanu izvērtē atbilstoši četru

¹ Raksts tapis uz 2024. gadā Latvijas Universitātes Juridiskajā fakultātē izstrādātā bakalaura darba pamata lektora *Mg. iur.* Mārča Krūmiņa vadībā.

² Grozījumi Civilprocesa likumā: LV likums. Pieņemts 25.03.2021. [18.03.2025. red.]

³ Civilprocesa likums: LV likums. Pieņemts 14.10.1998. [18.03.2025. red.]

⁴ Likumprojekta “Grozījumi Civilprocesa likumā” papildinātā anotācija, 4. lpp. Pieejama: https://likumi.lv/wwwraksti/LIKUMI/PAPILDINATAS_ANOTACIJAS/TMANOT_30042021_GROZ_CPL_KOR_PAPILDINA%CC%84TA_AR_SATURA_RA%CC%84DI%CC%84TA%CC%84JU.DOCX [aplūkota 18.03.2025.]

soļu testa kritērijiem.⁵ Analizējot tiesu praksi par vispārējās pagaidu aizsardzības piemērošanu, atklājas vairākas problēmas un no tiesību literatūras atšķirīgas pieejas. Rakstā aplūkotas dažas no tādām nekonsekvencēm, to skaitā jautājums par četru soļu testa kritēriju pārbaudes secību un pagaidu aizsardzības pirms prasības celšanas pārbaudes kritēriju nozīmi.

1. Četru soļu testa kritēriju izvērtēšanas secība

Civiltiesību doktrīnā, analizējot četru soļu testu, secināts, ka nepieciešams ievērot tādu priekšnoteikumu izvērtēšanas secību, kādā tie ir norādīti, un jebkurā gadījumā pie nākamā kritērija var pāriet tikai tad, ja uz iepriekšējo kritēriju gūta pozitīva atbilde.⁶ Šāds slēdziens cita starpā pamatots ar Senāta Administratīvo lietu departamenta 2008. gada prakses vispārīnājumu, kurā secināts, ka pirmšķietamo pamatotību vērtē pirms būtiskā kaitējuma.⁷

Atzīmējams, ka jaunākajā Senāta Administratīvo lietu departamenta praksē atzīta pretēja pieeja. Proti, tagad prasības *prima facie* pamatotību vērtē pēc tam, kad tiek iegūta pārliecība par būtiska kaitējuma draudu esamību.⁸ Būtiski uzsvērt, ka pirmās un apelācijas administratīvo tiesu instanču praksē nav vienotas pieejas tam, kuru kritēriju izvērtēt pirmo.⁹ Līdz ar to juridiskajā literatūrā secināts, ka pagaidu aizsardzības izvērtēšanas secībai nav būtiskas ietekmes uz lēmuma rezultātu un kritēriju secība ir skatāma kopsakarā ar procesuālās ekonomijas principu.¹⁰

Ņemot vērā minēto, autors uzskata, ka sākotnējā doktrīnas nostāja ir diskutabla, jo tā neļauj ātri izskatīt saņemto pieteikumu, kas satur acīmredzamus trūkumus. Tādējādi jāpiekrīt, ka četru soļu testa secība skatāma kopsakarā ar procesuālās ekonomijas principu.

Lai gan Senāts norādīja, ka pagaidu aizsardzības apmierināšanas gadījumā tiesai jāizvērtē četru soļu testa kritēriji norādītajā secībā¹¹, autors neuzskata, ka šī tēze jāattiecina uz pagaidu aizsardzības noraidīšanu, jo testa kritērijiem ir kumulatīva nozīme un, neizpildoties vienam, pieteikuma apmierināšana nav iespējama.

⁵ Četru soļu testa secība ir šāda: 1) ir pietiekams pamats uzskatīt, ka prasītājam pieder tiesība, kuras aizsardzību viņš lūdz prasībā; 2) ir pietiekams pamats uzskatīt, ka prasītājam piederoša tiesība tiek aizskarta vai tiks aizskarta; 3) ir pietiekams pamats uzskatīt, ka ar minēto aizskārumu prasītājam tiek nodarīts vai tiks nodarīts būtisks kaitējums gadījumā, ja pagaidu aizsardzība netiek piemērota; 4) interešu līdzsvars ir pagaidu aizsardzības piemērošanas labā (Senāta 14.07.2022. lēmums lietā Nr. SKC-751/2022, 10. punkts. Pieejams: <https://www.at.gov.lv/downloadlawfile/8553> [aplūkots 18.03.2025.]).

⁶ Pētersone Z. Civiltiesiskās aizsardzības līdzekļi, kas tiesā piemērojami intelektuālā īpašuma tiesību lietās. Promocijas darbs. Rīga: Latvijas Universitāte, 2010, 140. lpp.

⁷ Turpat, 139. lpp.

⁸ Piem., sk. Senāta 30.04.2020. lēmuma lietā Nr. SKA-1076/2020 7. punktu. Nav publicēts; Senāta 22.02.2019. lēmuma lietā Nr. SKA-1050/2019 8. punktu. Nav publicēts.

⁹ Plašāk sk.: Auziņa K. A. Pagaidu aizsardzības līdzekļu piemērošanas kritēriji administratīvajā procesā tiesā. Maģistra darbs. Rīga: Latvijas Universitāte, 2022, 34.–36. lpp.

¹⁰ Turpat, 36. lpp.

¹¹ Senāta 29.09.2017. spriedums lietā Nr. SKC-1628/2017, 13.3. punkts. Pieejams: <https://www.at.gov.lv/downloadlawfile/5306> [aplūkots 18.03.2025.].

Respektīvi, ja tiesnesis, izvērtējot pieteikumu, secina, ka, piemēram, trešais¹² vai ceturtais kritērijs¹³ neizpildās, tad attiecīgi nav nepieciešams analizēt un aprakstīt pirmo un otro kritēriju, jo tas nepamatoti noslogos tiesu. Autora ieskatā, piedāvātā pieeja nebūs pamats uzskatam, ka tiesneša lēmumā trūktu motivācijas, tieši pretēji, tiesnesis visu uzmanību veltīs strīdīgajam kritērijam, ko prasītājs var izlabot vai apstrīdēt.¹⁴

Līdz ar to, noraidot pieteikumu par pagaidu aizsardzības piemērošanu, četru soļu testa secībai ir rekomendējošs raksturs. Turklāt, konstatējot, ka neizpildās viens no testa kritērijiem, pārējo kritēriju esamības pārbaude nav nepieciešama.

2. Piezīme par *prima facie* prasības apmierināšanas iespējas pierādīšanas standartiem

Tiesu praksē var izdalīt divus pirmšķietamus (*prima facie*) prasības apmierināšanas iespējamības līmeņus: 1) prasības apmierināšana ir ticamāka par tās noraidīšanu¹⁵; 2) prasības apmierināšanas iespēja nav galīgi un absolūti izslēgta.¹⁶ Pēc autora domām, otrā pieeja neatbilst pagaidu aizsardzības būtībai, jo piemērot pagaidu aizsardzību tādai prasībai, kuras apmierināšanas iespēja nav lielāka par tās noraidīšanu, nav pamatoti.¹⁷ Prasības labas iespējas tikt apmierinātai jāsaprot kā *fumus boni iuris* (angļu val. – *likelihood of success on the merits of the case*), un to var salīdzināt ar Igaunijas Augstākās tiesas praksē atzīto pagaidu aizsardzības kritēriju – prasība ir juridiski perspektīva.¹⁸

Tādējādi, pat ja tiesnesis uzskata, ka nav izslēgta iespēja taisīt spriedumu par labu prasītājam, taču nav iegūta pārliecība, ka konkrētā prasības apmierināšana ir ticamāka par tās noraidīšanu, tad jāsecina, ka pirmais kritērijs neizpildās.

¹² Piem., pats par sevi apstāklis, ka atbildētājs prasītājam maksās ikmēneša īres maksu 300 *euro*, nevis 500 *euro*, kā tas lūgts pieteikumā par pagaidu aizsardzības piemērošanu, nav pietiekams, lai secinātu, ka prasītājam būs nodarīts būtisks kaitējums. Sk.: Rīgas pilsētas tiesas 22.03.2024. lēmuma lietā Nr. C770991524 4. punktu. Nav publicēts.

¹³ Piem., ja lūgtais pagaidu aizsardzības līdzeklis pārsniedz prasījuma robežas, tas nav samērīgs. Proti, lūgtajiem pagaidu aizsardzības līdzekļiem jābūt vēršiem uz sagaidāmo tiesas spriedumu (Kurzemes rajona tiesas 03.01.2023. lēmums lietā ar arhīva Nr. C-0572-23., 10.2. punkts. Nav publicēts), un tie nevar pārsniegt prasījuma robežas (sal. sk. Senāta 09.09.2024. lēmuma lietā Nr. SKC-660/2024 10.1. un 10.3. punktu. Pieejams: <https://www.at.gov.lv/downloadlawfile/10562> [aplūkots 18.03.2025.]).

¹⁴ Piem., Rīgas apgabaltiesa norādīja: lai arī pirmās instances tiesa izvērtējusi tikai trešo no četru soļu testa kritērijiem, tā nonāca pie pareiza rezultāta (Rīgas apgabaltiesas 02.04.2025. lēmums lietā Nr. C770985025 3.3., 9.–11. punkts. Nav publicēts).

¹⁵ Piem., sk.: Rīgas pilsētas tiesas 22.04.2024. lēmuma lieta ar arhīva Nr. C-10863-24, 4.1.3. punkts. Nav publicēts.

¹⁶ Piem., sk.: Kurzemes rajona tiesas 13.02.2023. lēmuma lieta Nr. C6918562, 11. punkts. Nav publicēts.

¹⁷ Sal. sk.: Senāta 14.07.2022. lēmuma lieta Nr. SKC-751/2022, 5.2. punkts.

¹⁸ Riigikohus Tsiviilkolleegium kohtumäärus 14.12.2021. kohtuasja number 2-21-6284. Pieejams: <https://www.riigiteataja.ee/kohtulahendid/fail.html?fid=304767572> [aplūkots 18.03.2025.], 11.1. punkts.

3. Pagaidu aizsardzības pirms prasības celšanas izvērtēšanas speciālie kritēriji

Atsevišķā kategorijā var izdalīt speciālos kritērijus, kas tiesnesim jāņem vērā, analizējot pieteikumu par pagaidu aizsardzības piemērošanu, kas iesniegts pirms prasības celšanas. Speciālo kritēriju pārbaude neatbrīvo tiesnesi no pienākuma izvērtēt faktisko apstākļu atbilstību četru soļu testam. Tāpēc nevar piekrist praksē izteiktajai pozīcijai, ka pieteikuma, kas iesniegts pirms prasības celšanas, izskatīšanas brīdī nav iespējams novērtēt iespējamās prasības apmierināšanas iespējas.¹⁹ Pirmkārt, CPL 139. panta 1.¹ daļā tieši norādīts, ka iespējamam prasītājam jāpievieno pierādījumi, kas apliecina viņa prasības tiesību. Otrkārt, Igaunijas Augstākās tiesas praksē atzīts, ka tiesa nevar izvērtēt vēl neiesniegta prasības pieteikuma atbilstību formālajām juridiskajām prasībām, bet tiesai jāizvērtē iespējamās prasības juridisko perspektīvu.²⁰

Igaunijas Civilprocesa kodeksa 382. paragrāfa pirmā daļā noteic, ka pieteikumā par pagaidu aizsardzības piemērošanu norāda iemeslus, kāpēc prasība nav celta nekavējoties.²¹ Respektīvi, prasītājam jānorāda pamatoti šķēršļi prasības pieteikumu iesniegšanai nekavējoties. Analoga prasība noteikta arī Lietuvas Republikas Civilprocesa kodeksa 147. panta trešajā daļā.²² Savukārt CPL 139. panta 1.¹ daļa aprobežojas ar norādi, ka iespējamam prasītājam jāpamato pagaidu aizsardzības piemērošanas neatliekamību. Tādējādi arī praksē nav konstatējams, ka iespējama prasītājs detalizēti norādītu, kādēļ sākotnēji iesniegts pieteikums par pagaidu aizsardzību, nevis pats prasības pieteikums.

Taču autors uzskata, ka CPL 139. panta 1.¹ daļas trešais teikums interpretējams tādējādi, ka tas uzliek iespējamam prasītājam pienākumu motivēt iemeslu, kādēļ prasība netiek celta uzreiz, jo tas teleoloģiski izriet no šīs normas jēgas. Pirmkārt, tiesnesim svarīgi zināt, cik nopietns apdraudējums sagaida iespējamo prasītāju, lai saprastu, vai ir nepieciešama nekavējoša rīcība. Otrkārt, minētā prasība ļauj tiesnesim ātrāk izskatīt lūgumu un izvērtēt, vai saņemtais pieteikums nav vērsts uz negodprātīgu savu tiesību izmantošanu. Treškārt, tas atbilstu arī ārvalstu praksei.

Līdz ar to iespējamam prasītājam, iesniedzot pieteikumu par pagaidu aizsardzību pirms prasības celšanas, ir precīzi jānorāda, kādu prasību, uz kāda pamata un par kādiem prasījumiem viņš plāno celt, lai tiesa varētu pārbaudīt visu četru soļu testa kritērijus. Savukārt, ja prasītājs nav norādījis minēto informāciju vai nav iesniedzis atbilstošus pierādījumus, pieteikums ir noraidāms.²³

¹⁹ Ekonomisko lietu tiesas 21.09.2023. lēmums lietā ar arhīva Nr. 3-12/00006-23, 5. punkts. Nav publicēts.

²⁰ Riigikohus Tsiviilkolleegium kohtumäärus 19.02.2020. kohtuasja number 2-19-4765. Pieejams: <https://www.riigiteataja.ee/kohtulahendid/fail.html?fid=264418497> [aplūkots 18.03.2025.], 10.2. punkts.

²¹ Tsiviilkohtumenetluse seadustik [Igaunijas Republikas Civilprocesa kodekss] [18.03.2025. red.]. Pieejams: <https://www.riigiteataja.ee/akt/109102013011> [aplūkots 18.03.2025.].

²² Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodeksas [Lietuvas Republikas Civilprocesa kodekss]. [18.03.2025. red.] Pieejams: <https://www.infolex.lt/ta/77554> [aplūkots 18.03.2025.].

²³ Igaunijas tiesu praksē ir gadījums, kad tiesnesis noraidīja pieteikumu par pagaidu aizsardzības piemērošanu pirms prasības celšanas, konstatējot, ka iespējama prasītājs nav skaidri aprakstījis, kāda prasība viņam ir pret atbildētāju. Tiesnesis norādīja, ka iespējamam prasītājam jāzina, kādu prasību viņš nākotnē plāno celt. Sk.: Vutt. M. Riigikohus Õigusteabe osakond: Hagi tagamine tsiviilkohtumenetluses. Kohtupraktika analüüs. Tartu, 2009. Pieejams: https://www.riigikohus.ee/sites/default/files/elfinder/analyysid/2009/hagitagaminetsiviilkohtumenetluses_margit_vutt.pdf [aplūkots 18.03.2025.], p. 15.

4. Pagaidu aizsardzības piemērošana vienlaikus ar prasības nodrošinājumu

Tiesu praksē konstatējami gadījumi, kad prasītājs bija lūdzis tiesu piemērot izpildu darbības atlikšanu kā prasības nodrošinājuma līdzekli (CPL 138. panta pirmās daļas 7. punkts) un kā pagaidu aizsardzības līdzekli (CPL 138.¹ panta pirmās daļas 4. punkts). Abos gadījumos tiesneši secināja, ka prasītājs vēlas lietot divus alternatīvus procesuālos instrumentus viena prasījuma aizsardzībai, jo faktiski lūdz divreiz apturēt vienu un to pašu izsoli. Tiesneši norādīja, ka pēc analogijas ar aizliegumu izvirzīt alternatīvus (pakārtotus) prasījumus nav pieļaujama arī alternatīvu pieteikumu iesniegšana civilprocesā.²⁴ Tomēr vienā no lietām tiesnesis izvērtēja abus pieteikumus pēc būtības un tos noraidīja.²⁵

Līdz ar to secināms, ka prasītāji var lūgt tiesu piemērot vienu aizsardzības līdzekli gan kā prasības nodrošinājumu, gan kā pagaidu aizsardzību, to atbilstoši motivējot. Taču, autora ieskatā, apmierināt abus šādus pieteikumus procesuāli nebūtu pareizi, jo divreiz apturēt vienu un to pašu izsoli vai divreiz izdzēst vienus un tos pašus datus nav iespējams. Citiem vārdiem, gadījumā, ja tiesnesis apmierinātu abus pieteikumus, kas satur analogiskus aizsardzības līdzekļus, vienu no tiesneša lēmumiem nebūtu iespējams izpildīt piespiedu kārtā.

Secīgi var redzēt, ka, lai gan CPL 137. panta trešās daļas otrais teikums paredz iespēju piemērot pagaidu aizsardzību vienlaikus ar prasības nodrošināšanu, pieteikumos lūgtie līdzekļi nevar pārklāties tādējādi, ka viens no tiem kļūst neizpildāms.

5. Pagaidu aizsardzības piemērošanas ipatnības negatīvās atzīšanas prasībā

Ņemot vērā, ka atzīšanas prasības mērķis ir subjektīvo tiesību aizsardzība, proti, atbildētājam objektīvi ir jāuzbrūk prasītāja tiesiskajam stāvoklim (pasīva leģitīmācija)²⁶, jāsecina, ka atbildētāja nepamatota atsaukšanās uz tiesībām pret prasītāju var nākotnē radīt viņa likumisko interešu aizskārumu, no kā var pasargāt pagaidu aizsardzības piemērošana.

Arī no tiesu prakses izriet, ka, ceļot negatīvo atzīšanas prasību, prasītājs var lūgt tiesu piemērot pagaidu aizsardzības līdzekļus. Tā vienā lietā prasītājs, ceļot negatīvās atzīšanas prasību, lūdza tiesu konstatēt, ka viņš nav pieļāvis saistību izpildes nokavējumu, un vienlaikus lūdza tiesu piemērot pagaidu aizsardzības līdzekli – aizliegt atbildētājam prasīt nomas līgumā noteikto nomas un apsaimniekošanas maksu. Tiesnesis noteica lūgto pagaidu aizsardzības līdzekli, norādot, ka tas saskan ar prasības priekšmetu un spēs aizsargāt no būtiska kaitējuma.²⁷

²⁴ Rīgas rajona tiesas 09.04.2024. lēmums lietā ar arhīva Nr. 3-10/0429/16, 2. punkts. Nav publicēts; Rīgas rajona tiesas 11.04.2024. lēmums lietā ar arhīva Nr. 3-11/0273-24/1, 5. punkts. Nav publicēts.

²⁵ Rīgas rajona tiesas lietā ar arhīva Nr. 3-10/0429/16 tiesnesis abus pieteikumus atteicās pieņemt, jo tika konstatēti citi procesuālie šķēršļi.

²⁶ Plašāk sk.: Odiņš R. Izaicinājumi un iespējamie tiesiskie risinājumi saistībā ar negatīvās atzīšanas prasību civilprocesā. Augstākās Tiesas Biļetens, 2024, Nr. 28, 51. un 55. lpp.

²⁷ Rīgas rajona tiesas 05.01.2024. lēmums civillietā Nr. C33239824, 1.2. un 2.5.6. punkts. Nav publicēts.

Tiesnesis šajā lietā modificējis četru soļu testa pirmos divus kritērijus, pielāgojot tos negatīvās atzišanas prasības būtībai. Proti, tiesnesis norādīja, ka, lai gan četru soļu testa pirmie divi kritēriji saistīti ar prasītāja “tiesību”, tomēr ar to jāsaprot arī “likumiskā interese”, kas var būt gan pozitīva, gan negatīva, t. i., arī atbrīvošana no kaut kā. Ņemot vērā minēto un to, ka negatīvās atzišanas prasības mērķis ir konstatēt juridiskas attiecības nepastāvēšanu, tiesnesis pielāgoja pirmo kritēriju, formulējot to šādi – vai ir pietiekams pamats uzskatīt, ka prasītājs pirmšķietami nav pieļāvis saistības pārkāpumu. Savukārt otro kritēriju tiesnesis formulēja šādi – vai ir pietiekams pamats uzskatīt, ka atbildētājs prasīs strīdīgās saistības izpildi.²⁸

Līdz ar to pagaidu aizsardzību var piemērot negatīvās atzišanas prasībā, pielāgojot četru soļu testa pirmos divus kritērijus tās būtībai.

6. Zaudējumu nodrošināšana

Atšķirībā no prasības nodrošināšanas, kur likumdevējs noteicis gadījumus, kad zaudējumu nodrošināšana *ex lege* ir obligāta (CPL 140. panta 2.¹ daļa), pagaidu aizsardzības piemērošanas gadījumā tas ir diskrecionārs lēmums (CPL 140.¹ panta ceturtā daļa). Pretstatā minētajam Latvijas regulējumam, Igaunijas Civilprocesa kodeksa 383. paragrāfa 1.¹ daļa noteic, ka visās prasībās, kuru priekšmets ir naudas prasījumi un kurās tiek lūgta tiesiska aizsardzība, tiesai jāpieprasa zaudējumu nodrošinājums.²⁹ Pēc autora domām, nav skaidra šāda Latvijas likumdevēja rīcība. Pirmkārt, pagaidu aizsardzība arī var tikt lietota naudas prasījumos. Otrkārt, pagaidu aizsardzības līdzekļi, kas minēti CPL 138. panta pirmās daļas 1., 2., 4. un 6. punktā, ir analogi tiem, kas uzskaitīti CPL 138.¹ panta pirmās daļās 1. un 2. punktā. Treškārt, tas atbilstu zaudējumu nodrošināšanas mērķim – disciplinēt prasītāju rūpīgi izvērtēt un lūgt piemērot atbildētājam visnekaitīgāko aizsardzības līdzekli.³⁰

Tā vienā lietā tiesnesis secināja, ka, izvēloties konkrētus ierobežojumus, kuri atbilst aizskāruma un nelabvēlīgo seku novēršanas pamatiem, netiek pieļauta zaudējumu rašanās varbūtība.³¹ Tomēr šai atziņai nevar pilnā mērā piekrist, jo ir grūti prognozēt zaudējumu rašanos un arī konkrēto līdzekļu izvēle ne vienmēr garantē aizsardzību pret to nodarīšanu. Autors nav konstatējis gadījumus, kad tiesnesis piemērotu zaudējumu nodrošināšanu pagaidu aizsardzībai, t. sk. arī gadījumā, kad pats prasītājs pieteikumā norāda, ka ir gatavs šādu nodrošinājumu sniegt.³² Jāsecina, ka zaudējumu nodrošināšana pagaidu aizsardzības piemērošanā patlaban praksē netiek izmantota.

²⁸ Rīgas rajona tiesas 05.01.2024. lēmums civillietā Nr. C33239824, 2.2. un 2.3. punkts.

²⁹ Plašāk sk.: Piho K. Hagi tagamine Riigikohtu tsiviilkolleegiumi 2020. aasta praktikas. Tartu: Riigikohus, 2021, p. 11.

³⁰ Sk.: Likumprojekta “Grozījumi Civilprocesa likumā” papildinātā anotācija, 14. lpp.

³¹ Kurzemes rajona tiesas 28.03.2024. lēmums lietā Nr. C69246224, 22. punkts. Nav publicēts.

³² Zemgales rajona tiesas 28.12.2023. lēmums lietā ar arhīva Nr. C-7149-23, 2.3. punkts. Nav publicēts.

Kopsavilkums

1. Noraidot pieteikumu par pagaidu aizsardzības līdzekļu piemērošanu, četru soļu testa secībai ir rekomendējošs raksturs. Konstatējot, ka neizpildās viens no testa kritērijiem, pārējo kritēriju esamības pārbaude nav nepieciešama.
2. Vienlaikus ar četru soļu testu tiesnešiem jāpārbauda speciālie kritēriji, ja pieteikums iesniegts pirms prasības celšanas – skaidri aprakstīta nākotnē plānotā prasība, pamatots, kādēļ sākotnēji iesniegts pieteikums par pagaidu aizsardzību, nevis pats prasības pieteikums.
3. Prasības labas iespējas tikt apmierinātai jāsaprot kā prasības juridiskā perspektīva (lat. val. – *fumus boni iuris*; angļu val. – *likelihood of success on the merit merits of the case*). Proti, prasītājam jāpierāda savas prasības veiksmīgs iznākums, nevis kaut necīgākā iespēja, ka prasība var tikt apmierināta.
4. Vienlaikus apmierinot pieteikumus par prasības nodrošinājumu un pagaidu aizsardzību, piemērojamie līdzekļi nevar pārklāties tādējādi, ka viens no lēmumiem kļūst neizpildāms.
5. Pagaidu aizsardzības līdzekļus var piemērot negatīvās atzīšanas prasībā, pielāgojot pirmos divus četru soļu testa kritērijus tās būtībai.
6. Zaudējumu nodrošināšana pagaidu aizsardzības piemērošanā patlaban praksē netiek izmantota.